

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA O ŠOLSKI PREHRANI ZA UČENCE IN STARŠE UČENCEV ZA ŠOLSKO LETO 2023/2024

Po Zakonu o šolski prehrani mora šola med šolskim letom vsaj enkrat letno preveriti stopnjo zadovoljstva učencev in staršev s šolsko prehrano in z dejavnostmi, s katerimi šola vzpodbuja zdravo prehranjevanje in kulturo prehranjevanja (19. člen ZŠolPre-1 UL RS 3/2013).

Ob koncu šolskega leta - junija 2024 sem vodja prehrane prek spletnega orodja 1ka pripravila *Anketo o šolski prehrani za starše*, ki sem jo preko eAsistenta posredovala staršem vseh učencev, k sodelovanju pa so bili povabljeni tudi vsi zaposleni in *Anketo o šolski prehrani za učence*, ki so jo med razrednimi urami reševali učenci od 6.-9. razreda. Namen ankete je bil ugotoviti zadovoljstvo učencev in staršev s šolsko prehrano, poleg tega pa sem želela tudi podati možnost za predloge glede prehrane in jedilnikov. Anketa za učence je imela 16 vprašanj, anketa za starše pa 13 vprašanj in 2 pogojni vprašanji. Anketi sta bili anonimni in odprti za reševanje do 1.7.2024.

Analiza ankete za učence

Anketni vprašalnik je rešilo 85 učencev od 6.-9. razreda (od 233), kar je **36%**.

- 28% odstotkov anketirancev **zajtrkuje** redno vsak dan, 29% občasno in večji delež, **41% nikoli**.
- **Večina učencev (79%) v šolo ne nosi svoje malice**, ostali pa jo redno, ali občasno – ti so bili naknadno vprašani, kako to, da nosijo svojo malico v šolo in so večinoma odgovorili, da jim šolska malica ni všeč.
- Šolski jedilnik **večji delež (36%) spremlja le sproti**.
- 7. vprašanje je bilo sestavljeno iz sklopa podvprašanj, na katerega so učenci odgovarjali »**Koliko se strinjaš z naslednjimi trditvami?**« (1-sploj se ne strinjam, 5 – popolnoma se strinjam). Največji odstotek strinjanja pri posamezni trditvi sem označila z rumeno.

Ocena strinjanja	1	2	3	4	5
Jedilnik se mi zdi raznolik	12%	21%	26%	30%	11%
Prehrana v šoli se mi zdi zdrava in uravnotežena	8%	12%	33%	26%	20%
Hrana se mi zdi okusna	19%	25%	30%	19%	7%

Obroki so dovolj veliki - v šoli se lahko najem	20%	15%	31%	10%	24%
Za zaužitje obroka imam dovolj časa	22%	19%	18%	21%	20%
Rad/-a poizkušam nove jedi	15%	35%	20%	12%	18%
Videz jedi mi je pomemben	9%	14%	20%	20%	36%
Če jedilnik ni po mojem okusu, se obroka ne udeležim	29%	20%	16%	15%	19%

Iz teh rezultatov sklepamo, da so mnenja precej deljena, odstotki strinjanja niso visoki pri nobeni oceni. Največje odstopanje je pri mnenju, da je **videz jedi pomemben**, s čimer se zelo strinja **36%** anketirancev. Glede **velikosti obroka, okusa jedi in uravnoveženosti šolske prehrane** pa se največji delež anketirancev (okrog **30%**) deloma strinja in deloma ne strinja.

- Večina anketirancev (**66%**) meni, da je v šoli **na voljo dovolj sadja in zelenjave**.
- Večina anketirancev (**66%**) meni, da je v šoli **na voljo dovolj pijače**.
- Večina (**59%**) anketirancev v šoli **redno je kosilo**, 27% včasih, 12% pa nikoli.
- 12. vprašanje je bilo zopet v sklopu podvprašanj, in sicer nas je zanimalo, če vzamejo in pojejo celoten obrok. Vprašanje se je glasilo »**Kako pogosto vzameš posamezne "hode" pri kosilu (kadar je ta na voljo)?**« Z rumeno so označene najpogostejši odgovori pri posameznem »hodu«.

	Nikoli	Redko	Pogosto	Vedno
Juho	25%	48%	16%	11%
Glavni obrok - prilogo (testenine, riž, krompir...)	11%	11%	20%	59%
Meso - zrezek, polpet... ali omako	15%	7%	20%	58%
Glavni obrok - enolončnico	24%	18%	29%	29%
Solato	35%	20%	15%	29%
Sladico	7%	12%	20%	61%

Iz rezultatov je razvidno, da večina anketirancev nikoli ne vzame juhe in solate, večina pa vedno ali pogosto vzame glavni obrok s prilogo, omako ali meso in enolončnico. Daleč največji delež (61%) pa vedno vzame sladico (ki je sicer na jedilniku največ 1 × tedensko, ponavadi pri enolončnici).

- Pri zadnjem vprašanju o **splošnem zadovoljstvu** s šolsko prehrano jih je večina, **53%** odgovorila, da **NISO zadovoljni**, 47% pa da so.
- Na koncu so lahko podali še do 5 predlogov za šolsko malico, do 5 predlogov za šolsko kosilo in splošna mnenja ter sporočila v zvezi s šolsko prehrano.

Predlogi za jedilnik so bili večinoma hot-dog, pica, burek, rogljički, čokoladni namaz, pa tudi kosmiči z jogurtom, tunin namaz, jajca so se večkrat pojavili med predlogi za malico. Za kosilo so najpogosteje predlagali, lazanjo, »pohančke«, čevapčiče, hamburger, testenine, palačinke, nekajkrat tudi ocvrt krompirček in čufte. Nekaj predlogov je bilo za več mesa in večje porcije, več časa za uživanje obroka. Več kritik je bilo na račun namazov, ki jih niso všeč. V komentarjih jih je nekaj pohvalilo kuharje, okusnost jedi, nekateri pa so ravno to skritizirali. Iz tega je razvidno, da so tako okusi kot tudi prehranjevalne navade različne od posameznika do posameznika.

Sklep analize anketnega vprašalnika za učence je, da so učenci večinoma zadovoljni s ponudbo sadja in zelenjave ter dostopnostjo pijače. Večinoma niso ljubitelji juh in solat, pa tudi namazi jim niso všeč. Večinoma ne marajo poizkušati novih jedi, videz hrane jim je pomemben. Če jim obrok ni všeč, se ga raje ne udeležijo. Torej so ali lačni, ali prinesejo svojo malico s seboj v šolo. Slaba polovica je s šolsko prehrano zadovoljna, dobra polovica pa ne.

V splošnem so mnenja o zadovoljstvu zelo deljena, bolj enotni so le v predlogih za jedilnik (našteto zgoraj).

Analiza ankete za starše

Anketa je bila 13.6. 2024 poslana na 647 elektronskih naslovov (vsem staršem učencev od 1.-9. razreda, ki so dostopni prek eAsistenta). Do zaključka ankete, to je do dne 1.7.2024, je anketo rešilo **173** staršev, kar je **26,7%** izmed vseh, ki so bili povabljeni k reševanju ankete. Nekateri starši so odgovarjali za več svojih otrok, predvidevamo pa tudi, da je le eden od staršev izpolnil anketo, tako da lahko ocenimo, da je odstotek glede na število učencev naše šole nekoliko višji (okrog 37%).

Razporeditev po razredih učencev je bila dokaj homogena (10-17%), izstopata le **7. razred**, kamor je spadalo največ anketiranih staršev (**20%**) in 9. razred, kamor je spadalo le 6% anketirancev.

- Največji delež anketiranih (**49%**) **jedilnik spremlja občasno**, 36% vedno in 15% nikoli.
- Večina anketiranih (**57%**) se s svojim, -i otrokom, -ci o **šolski prehrani pogovarja pogosto**, 27% odstotkov celo vsak dan.

- Večina staršev (**71%**) meni, da šolska prehrana **ustreza kriterijem uravnotežene in zdrave prehrane**.
- Največji delež vprašanih (**47%**) ocenjuje, da so **še kar zadovoljni s šolsko prehrano**. Tiste, ki so odgovorili s *še kar zadovoljen*, *precej nezadovoljen* in *popolnoma nezadovoljen*, smo povprašali še po razlagi – s čim niso zadovoljni in kaj predlagajo, da bi izboljšali. Največkrat so kot razlog navedli velikost porcije, da je le-ta premajhna in da otroci prihajajo lačni domov, da je hrana preveč zdrava, tudi nenavadna v smislu, da je otroci ne sprejmejo in bi jo morali prilagoditi, ter da jedi niso okusne.
- 6. vprašanje je bilo sestavljeno iz sklopa podvprašanj, »**Kako pomembni so vam posamezni kriteriji pri šolski prehrani?**« Z rumeno so označeni najpogostejši odgovori pri posamezni trditvi.

	Zelo pomembno	Še kar pomembno	Manj pomembno	Nepomembno	
Prehrana je raznolika	70%	25%	5%	1%	
Otroci imajo jed radi	65%	31%	3%	1%	
Prehrana je zdrava	60%	35%	5%	0%	
Iz Cena obroka	23%	42%	29%	6%	teh
Hrana je okusna	84%	13%	1%	1%	

odgovorov je razvidno, da so vsi kriteriji zelo pomembni, le cena je anketirancem eno stopnjo manj pomembna. Najbolj enotni so bili odgovori pri tem, da mora biti hrana okusna (84%), kar pa je zopet stvar posameznikovega okusa.

- Večina anketiranih staršev (**76%**) je **seznanjena** s tem, da prihodnje šolsko leto prihajajo **nove smernice** za prehranjevanje v VIZ.
- Večina anketiranih staršev (**76%**) bi želela biti **bolje informirana** v zvezi s šolsko prehrano.
- Večina anketiranih staršev (**57%**) ocenjuje, da **je** njihov otrok (oz. so njihovi otroci) **zadovoljen s šolsko malico**.
- Večji delež anketirancev (**49%**) ocenjuje, da njihov otrok **ni zadovoljen s šolskih kosilom**.
- Starši učencev od 1.-5. razreda so prejeli še vprašanje o popoldanski malici. Večji delež (**25%**) anketiranih ocenjuje, da **je** njihov otrok **zadovoljen s popoldansko malico**. 13% ni zadovoljnih, 24% pa ni prijavljenih.
- Večji delež anketiranih (**44%**) pravi, da njihov otrok **včasih vzame in poje celoten obrok**, 38% pravi, da celoten obrok poje vedno, 18% pa nikoli.
- Večji delež anketiranih (**49%**) je odgovorilo, da se njihov otrok **včasih najé** od obroka, ki ga poje v šoli. 27% pravi, da se vedno najejo, 24% pa da ne.
- Na zadnje vprašanje, če imajo kakšen predlog, mnenje in vprašanje glede šolske prehrane, so lahko prosto napisali, kar so želeli. Komentarji so bili raznoliki, največkrat so omenjali nestrinjanje z zmanjševanjem količine mesa, premajhne porcije tako glede na ceno kot tudi

na sitost, slab okus in pripravo jedi. Nekaj komentarjev je bilo, da je prevečkrat kruh in sladkarije, da je jedilnik neprimeren in naj raje dajemo hrano, ki jo imajo otroci radi.

Velja omeniti še, da so starši na nek način odgovarjali za svojega otroka, se pravi so se opirali na to, kar jim otrok doma predstavi.

Sklep analize anketnega vprašalnika za starše je, da je večji delež staršev še kar zadovoljnih s šolsko prehrano. Velika večina tudi meni, da je šolska prehrana uravnotežena. Večina anketiranih ocenjuje, da je njihov otrok zadovoljen s šolsko malico, večji delež pa ni zadovoljen s šolskim kosilom. Večinoma si želijo, da bi bila šolska prehrana raznolika, okusna, zdrava in da jo imajo otroci radi. O novih smernicah so očitno seznanjeni, ne vedo pa točno, kaj prinašajo, kar je posebej razvidno iz odgovorov – mnenj ob koncu ankete. Večina bi si želela biti boljše informirana v zvezi s šolsko prehrano, kar bomo v prihodnjem letu tudi skušali doseči.

Predoslje, 8.7.2024

Eva Žemlja